

مهدی موش در بچگی در نزد آقا محمد حسن صندوقدار شاه بود

مهدی

و بعداً، بواسطهٔ مراجعات و معاملات با مردم، سودمند گردید و

مرد با مکنتی شد و اواخر در فراشخانهٔ شاهی بود که مطالبات خود را از مردم وصول کند. خیلی عمر کرد و در اواخر عمر: شد عابد و زاهد و مسلمانا. مسجدی ساخت و در سال ۱۳۰۵ قمری پس از رفتن به شبان و مراجعت از آنجا در گذشت. ناصرالدینشاه که خیر فوت او را شنید حکم کرد که خانهٔ او را مهر و موم کنند و مبالغ زیادی از دارائی او منتفع گردید. خیابان مهدیخانی که در آخر خیابان شامپور^۲ واقع شده و سابقاً نامش معروف به گذر یا بازارچه مهدی موش بود بنام وی نام گذاری شده است.

مهدی خان آصف السلطنه

مأمور گردید که به تهران رفته ملکهٔ جهان، دختر کامران میرزا نایب السلطنه، را برای

مهدیخاں آصف السلطنه پسر سیم
حاج محمد باقر خان قاجار دولو
بیگلربیگی و پدر ولی خان آصف السلطنه
داماد مظفرالدین شاه بوده و بیشتر زنده گانیش
در آذربایجان و در دستگاه مظفرالدین
میرزا ولیعهد گذشته است.

نامبرده از سال ۱۳۰۳ تا ۱۳۰۹
قمری فسرانش باشی ولیعهد بود. بعد در
سال آخر الذکر فرانشاهی محمدعلی میرزا^۱
پسر بزرگه و ارشد ولیعهد شد و بجای وی
مصطفی خان برادر زاده اش فرانشاهی ولیعهد
گردید.

در سال ۱۳۱۱ قمری ملقب به
آصف السلطنه شد و در این سال از طرف
ولیعهد با پانصد سوار و پیاده و متفرقه

۱- بول نقد.

۲- اینکه مهدیخان به مهدی موش معروف بوده در علت برای آن گفته اند یکی برای اینکه خیلی کوچک اندام و صدایش زیر بوده است و علت دیگرش برای این بوده که خیلی به طلا علاقه داشته و میان هوام الناس معروف است که موش به طلا علاقه زیاد دارد و هر جا به بیند و بیاید برای خود جمع آوری میکند مهدیخان چون شخصی بوده متمول و طلا زیاد داشته از این جهت به مهدی موش معروف شده است.

۳- تهران.

۴- محمد علیشاه.

محمدعلی میرزا بیاورد او هم رفت و مأموریت خویش را انجام داد .

محمدحسنخان اعتمادالسلطنه در روزنامه خاطرات خود راجع بوی مینویسد: «و این همان شخصی است که در بوشهر حاکم بوده، من در هیچ کجا ندیدم که او در یکرمانی حاکم بوشهر بوده است . ممکن است که اعتمادالسلطنه در این باب اشتباه کرده باشد مثل اینکه در خیلی جاها اشتباه کرده است .

نامبرده در زمان ولیمهدی محمدعلی میرزا درگذشت و بجای وی قهرمانخان نیرالسلطان فراشاهی ولیمهدی شده و بعداً ملقب به حاجبالدوله گردید .

دکتر میرزا مهدیخان متولد سال ۱۲۵۳ قمری در تبریز فرزندی

مهدی

محمدتقی پسر محمدجعفر تبریزی مقیم قاهره، صاحب مجله فارسی

حکمت، منطبه در همان شهر و مؤلف تاریخ نفس مفتاح باب الابواب به عربی، در تاریخ باب وبایه و بهائیه و ازلیه بوده و کتاب مزبور یکی از بهترین و نسبتاً بیطرفترین کتب مؤلفه در این موضوع میباشد و این کتاب در سال ۱۳۲۱ قمری در ۴۴۰ صفحه در مصر بچاپ رسیده است .

جد و پدر مؤلف از جمله علمائی بودند که در محضر استنطاق باب در تبریز در سال ۱۲۶۳ قمری در حضور ناصرالدین میرزا ولیمهدی و علمای دیگر از قبیل ملا محمود نظام العلماء ملاماشی و ملا محمد امامقانی و میرزا علی اسفر شیخ الاسلام و غیر هم حضور داشتند، این کتاب چنانکه گفتیم نسبتاً بیطرفترین کتبی است که در تاریخ باب و بابیه تألیف شده و آثار صدق و صحت بر غالب مندرجات آن واضح و لایح است و از تصدیقات بارز طرفین، بابیه و مسلمان، نسبتاً خالی است.

میرزا مهدیخان صاحب ترجمه، روزنامه حکمت را بفارسی در سال ۱۳۱۰ قمری در مصر تأسیس نمود .^۱

۱- سید محمد صدر هاشمی در کتاب تاریخ چراغ و مجلات ایران در جلد دوم صفحه ۲۲۸ و ۲۳۰ مینگارد: «روزنامه حکمت در شهر قاهره مصر بزبان فارسی به مدیریت میرزا مهدیخان زعیمالدوله تأسیس و با چاپ سرری در سال ۱۳۱۰ هجری قمری تأسیس و منتشر شده و از روزنامه‌های بسیار مفید و خوب زبان فارسی است که تقریباً در حدود بیست سال در خارج از ایران هرده روز یکمرتبه در هشت صفحه به قطع خشتی ۹×۱۴ سانتی متر انتشار می‌یافت . دکتر میرزا مهدیخان در سال ۱۳۱۹ قمری که بایران آمد و بحضورشاه رسید بتصویب اتابک اعظم ملقب به خان رئیس الحکماء و زعیمالدوله شد. زعیمالدوله هشتاد سال عمر نمود و هشت سال آنرا در اقامت مصر گذراند و او اول کسی است که در مصر روزنامه بزبان فارسی منتشر کرده است . نامبرده پس از سه‌ماه بیماری در ماه مجرم ۱۳۳۳ قمری در قاهره درگذشت . از تألیفات او فرهنگ مهدی در سه جلد که بزبان فارسی و عربی است و دارای چهل هزار کلمه فارسی و چهل هزار کلمه عربی با شواهد و امثله بشمار می‌باشد. کتاب جهان نمای مهدی بقیه پاورقی در صفحه بعد .